

بسمه تعالی

دانشگاه علوم پزشکی و خدمات بهداشتی درمانی رفسنجان
معاونت آموزشی (مرکز مطالعات و توسعه آموزش علوم پزشکی)
دانشکده پزشکی (گروه علوم تشریحی)
دفتر توسعه آموزش علوم پزشکی دانشکده پزشکی
طرح درس

نام درس: علوم تشریح دستگاه گوارشی تعداد و نوع واحد: ۱/۵ تئوری و عملی رشته تحصیلی: علوم تشریح ۱۴۰۰ سال تحصیلی: ۱۴۰۱ تا ۱۴۰۰
مدرس: دکتر احمد شبانی زاده مقطع تحصیلی دانشجویان: کارشناسی ارشد (دکترای حرفه‌ای)

مدت زمان ارائه درس: یک ترم نیمسال تحصیلی: اول محل برگزاری: دانشکده پزشکی شماره درس: پیشنیاز: مقدمات علوم تشریحی

هدف کلی درس: شناخت استخوانها و عضلات جدار قفسه سینه، ساختمان و اعضای تشریحی میان سینه، مجاورات و تشخیص موقعیت اعضاء میان سینه، ساختار میکروسکوپی و نحوه تکوین دستگاه گوارشی

اهداف کلی:

آشنایی با سیستم گوارشی از دید آناتومی، جنین شناسی و بافت شناسی

اهداف جزئی و رفتاری:

ردیف	اهداف میانی (رئوس مطالب)	اهداف ویژه (بر اساس سه حیطه اهداف آموزشی: شناختی، عاطفی، روان حرکتی)	طبقه هر حیطه	روش یاددهی* یادگیری	مواد و وسایل آموزشی	زمان جلسه (دقیقه)	تکالیف دانشجویان	نحوه** ارزشیابی
۱	دهان و ضمام آن	۱- دو بخش اصلی دستگاه گوارش شامل لوله گوارشی و غدد ضمیمه دستگاه گوارشی را شناخته و قسمتهای این دو بخش را نام ببرد. ۲- دهان را تقسیم بندی کرده و با	شناختی	تئوری: سخنرانی، مباحثه‌ای با استفاده از پروژکتور اسلاید و power point و وایت برد	مولاز، پروژکتور و اسلاید	۱۲۰	پرسش و پاسخ در کلاس تئوری و مطالعه و	تئوری و عملی

* روش یاددهی - یادگیری می‌تواند شامل: سخنرانی، مباحثه‌ای - گروهی کوچک، نمایشی - حل مسئله - پرسش و پاسخ - گردش علمی، آزمایشی

** آزمون‌ها بر اساس اهداف می‌توانند به صورت آزمون ورودی (آگاهی از سطح آمادگی دانشجویان) مرحله‌ای یا تکوینی (در فرایند تدریس با هدف شناسایی قوت و ضعف دانشجویان) و آزمون پایانی یا تراکمی (پایان یک دوره یا مقطع آموزشی با هدف قضاوت در مورد تسلط دانشجویان) برگزار گردد.

				عملی: استفاده از مولاژ و جسد به صورتیکه دانشجویان در گروههای ۱۰-۱۵ نفره تقسیم و در ساعات مشخص شده هفتگی در کلاس شرکت می‌نمایند		دیواره‌های آن آشنا شود. ۳- غدد بزاقی اصلی و مجاورات، عصبدهی و مجاری آنها را بشناسد. ۴- با کام شامل کام سخت و نرم آشنا شود. ۵- با ساختمان، مشخصات آناتومیک، عضلات و عصبدهی و خونرسانی زبان آشنا شود.		
	پرسش و پاسخ در کلاس	۱۲۰	مولاژ، جسد، پروژکتور، اسلاید و وایت‌برد	تئوری: سخنرانی، مباحثه‌ای با استفاده از پروژکتور اسلاید و power point و وایت‌برد عملی: استفاده از مولاژ و جسد به صورتیکه دانشجویان در گروههای ۱۰-۱۵ نفره تقسیم و در ساعات مشخص شده هفتگی در کلاس شرکت می‌نمایند.	شناختی	۱- بتواند حلق را تقسیم بندی کرده و حدود هر یک از قسمتهای حلق را نام ببرد. ۲- با نحوه شکل‌گیری جدار حلق با توجه به چسبندگیهای عضلات حلقوی آن آشنا شود. ۳- با عضلات بالا برنده حلق آشنا شود. ۴- با مشخصات نمای داخلی جدار داخلی هر سه قسمت حلق آشنا شود. ۵- خونرسانی، عصبدهی و تخلیه لنفی حلق آشنا شود.	حلق	۲
	پرسش و پاسخ در کلاس	۱۲۰	مولاژ و جسد و پروژکتور اسلاید و وایت‌برد	تئوری: سخنرانی، مباحثه‌ای با استفاده از پروژکتور، اسلاید و وایت‌برد عملی: استفاده از مولاژ و جسد به صورتیکه دانشجویان در گروههای ۱۰-۱۵ نفره تقسیم و در ساعات مشخص شده هفتگی در کلاس شرکت می‌نمایند.	شناختی	۱- با طول، قسمتها، ۴ لایه تشکیل دهنده جدار مری آشنا شود. ۲- تنگی‌های مری و فاصله هر یک تا دندانهای پیش فوقانی را بداند. ۳- فضای شکم را بنا به عقیده آلمانیها و انگلیسی‌ها به ترتیب به ۴ و ۹ قسمت تقسیم کند و نام هر قسمت را بداند. ۴- با ساختمان معده، سطوح، انحناها، شکل و قسمت‌های مختلف معده آشنا شود. ۵- علت عدم برگشت محتویات معده به مری را بداند و با ریفلکس آشنا شود. ۶- با خونرسانی(شریانها، وریدها)، عصبدهی و تخلیه لنفاوی معده آشنا شود.	مری و معده	۳

۴	روده کوچک	۱- قسمت‌های مختلف روده کوچک را نام ببرد. ۲- با ۴ قسمت دوازدهه و مجاورات آن، فضای دورنی و پاپیلاها آن آشنا شود. ۳- تفاوت‌های ژژنوم و ایلئوم را بداند. ۴- با شریانها، وریدها، روده کوچک آشنا شده و پیوندهای بین شاخه‌های شریانی مربوطه را بداند.		تئوری: سخنرانی، مباحثه‌ای با استفاده از پروژکتور اسلاید، power point و وایت برد عملی: استفاده از مولاژ و جسد به صورتیکه دانشجویان در گروه‌های ۱۰-۱۵ نفره تقسیم و در ساعات مشخص شده هفتگی در کلاس شرکت می‌نمایند.	مولاژ، جسد، پروژکتور، اسلاید و وایت‌برد	۱۲۰	پرسش و پاسخ در کلاس تئوری و مطالعه و ارزشیابی در کلاس عملی	تئوری و عملی
۵	روده بزرگ	۱- قسمت‌های مختلف روده بزرگ را نام ببرد. ۲- تفاوت‌های روده بزرگ و کوچک را لیست کند. ۳- با روده کور، آپاندیس (وضعیت‌های مختلف و بند آن)، ساختار جدار روده بزرگ آشنا شود. ۴- با نقطه مک بورنی آشنا شود. ۵- با شریانها، قوس‌ها و پیوندها شریانی موجود در بند روده کوچک و بزرگ، ریس مزوسیگموئید و عناصر موجود در پشت آن آشنا شود.		تئوری: سخنرانی، مباحثه‌ای با استفاده از پروژکتور اسلاید و power point و وایت برد عملی: استفاده از مولاژ و جسد به صورتیکه دانشجویان در گروه‌های ۱۰-۱۵ نفره تقسیم و در ساعات مشخص شده هفتگی در کلاس شرکت می‌نمایند.	مولاژ، جسد، پروژکتور اسلاید و وایت‌برد	۱۲۰	پرسش و پاسخ در کلاس تئوری و مطالعه و ارزشیابی در کلاس عملی	تئوری و عملی
۶	راست روده و کانال مقعدی	۱- با ساختار جدار راست روده و کانال مقعدی و حدود این دو بخش آشنا شود. ۲- با نمای داخلی راست‌روده و کانال مقعدی همچون ستون‌های مورگانی، خط شانه‌ای، منطقه ترانزیشنال آشنا شود. ۳- با توجه به تخلیه خون وریدی کانال مقعدی و راست روده و ارتباطات پورت-کاوال شکل گرفته، با سایر ارتباطات از این دست و نکات بالینی مربوطه آشنا شود. ۴- با هموروئید داخلی و خارجی و	شناختی	تئوری: سخنرانی، مباحثه‌ای با استفاده از پروژکتور اسلاید و power point و وایت برد عملی: استفاده از مولاژ و جسد به صورتیکه دانشجویان در گروه‌های ۱۰-۱۵ نفره تقسیم و در ساعات مشخص شده هفتگی در کلاس شرکت می‌نمایند.	مولاژ، جسد، پروژکتور اسلاید و وایت‌برد	۱۲۰	پرسش و پاسخ در کلاس تئوری و مطالعه و ارزشیابی در کلاس عملی	

						معاینه توش رکتال آشنا شود. ۵- شاخه‌های شریانی تغذیه کننده راست روده و کانال مقعدی و تخلیه آنفاوی آنها را بداند.		
۷	کبد، کیسه صفرا و لوزالمعده	۱- با شکل، محل، رباطهای کبدی آشنا شود. ۲- سطوح کبد را نام ببرد و مجاورات سطوح بخصوص سطح ویسرال کبد را بداند. ۳- کبد را از هر دو سطح لوب‌بندی کرده و نام لوب‌های آن را بداند. ۴- با شیارهای کبد و محتویات موجود در هر شیار آشنا شود. ۵- موقعیت، بخش‌های مختلف کیسه صفرا را بداند. ۶- با خونرسانی کبد و کیسه صفرا و نکات بالینی مهم مربوطه آشنا شود. ۷- با ساختمان، شکل، بخش‌های مختلف پانکراس آشنا شده و مجاری مربوطه را نام ببرد. ۸- نحوه ترشح صفرا و آنزیم‌های گوارشی و نام مجاری دخیل را بداند.	درک و فهم	سخنرانی و بحث، پرسش در طول جلسه	ویدئو پروژکتور، کامپیوتر، وایت برد	۱۲۰	آمادگی برای پرسش و پاسخ جلسه بعد	تئوری و عملی
۸	یافت شناسی دستگاه گوارش (بخش اول): لب، دهان، لثه، زبان، دندان و کام	تکامل قلب شامل: - دانشجو باید در پایان کلاس مخاطب قسمتهای مختلف دهان را بشناسد - یافت شناسی لب، کامسخت و نرم، دندان و زبان را بداند - یافت شناسی حلق دهانی را بداند - دانشجو باید در پایان کلاس بافتشناسی چهار قسمت لوله گوارش را بداند -	درک و فهم	سخنرانی و بحث، پرسش در طول جلسه	ویدئو پروژکتور، کامپیوتر، وایت برد	۱۲۰		تئوری و عملی
۹	یافت شناسی عملی گوارش (بخش اول): لب، دهان، لثه، زبان، دندان و کام	دانشجو در طول این کلاس باید لامهای مربوطه را زیر میکروسکو دیده و در پایان بتواند بخشها مختلف را تشخیص دهد	درک و فهم	تدریس عملی لامهای گوارش با ویدئو میکروسکوپ	طلس، لام و مولاز	۱۲۰		عملی

۱۰	بافت شناسی دستگاه گوارش (مری، معده، روده، رکتوم و آنال کانال)	دانشجو باید در پایان کلاس: بافت شناسی مری و شبکه عصبی مایسنر و آورباخ را بداند بافت شناسی معده و روده را بشناسد فرق بین چین و پرز را بداند بافت شناسی دو بخش آنال کانال را بداند	درك و فهم	سخنراني و بحث، پرسش در طول جلسه	ویدئو پروژکتور، کامپیوتر، وایت برد	۱۲۰	درك و فهم	تئوری و عملی
۱۱	جنین شناسی دستگاه گوارش و غدد ضمیمه	دانشجو در پایان باید: تکامل لوله گوارش را بداند تکامل مری و معده و چرخش معده را بداند -فتق فیزیولوژیک نحوه ورود روده ها به ناف و ورود آنها به حفره شکم و چرخشهای روده را بشناسد تکامل آنال کانل را بداند نحوه تشکیل جوانه کبدی و پانکراس را بداند -چرخش جوانه پانکراس و نواقص بالینی این جوانه را بداند.	درك و فهم	سخنراني و بحث، پرسش در طول جلسه	ویدئو پروژکتور، کامپیوتر، وایت برد	۱۲۰	درك و فهم	تئوری و عملی

تعداد جلسات: ۱۱ جلسه

نحوه ارائه درس و روش تدریس:

روند ارائه درس:

تکالیف (وظایف) دانشجو:

نحوه ارزشیابی:

وسایل کمک آموزشی و رسانه‌های آموزشی:

زمان و مکان ارائه درس:

مقررات درس و انتظارات از دانشجویان:

منابع:

مباحث آناتومی: آناتومی گری برای دانشجویان (Gray's for student) و کلینیکال آناتومی اسنل

مباحث بافت شناسی: بافت شناسی جان کوئیرا

مباحث جنین شناسی: جنین شناسی لانگمن